

Ключевые слова: информационные технологии, инструментарий переводчика, содержание подготовки, информационная компетентность, CAT-системы, переводчик.

WAYS OF FORMATION TRAINING PROGRAMS FOR STUDY OF MODERN TRANSLATOR'S TOOLS IN EAST EUROPEAN UNIVERSITIES

S.M. Amelina, R.O. Tarasenko

Abstract. The article deals with the problem of the main ways of forming training programs for translators for the study of information technology in the translation at East European universities, which currently are the main tools of translators. It should be noted that recently universities and scholars began to pay more attention to the need to study of information technology by translators for their use in future careers. It was revealed that a significant number of universities in Poland, the Czech Republic, Lithuania offer training programs for translators with an emphasis on the development of innovative translation technology based on the use of specialized software. It was found that the formation of information competence of translators in these universities is carried out through the opening of new specialties, providing training translators to carry out professional activities exclusively to the use of automated translation systems; implementation of modules, sections, topics oriented on the use of information technology in the translation to the curriculum; organization of practical training in companies that base their activities on the use of CAT-systems and other information technologies; offering courses for students studying CAT-systems on free and paid basis with the possibility of obtaining the certificate; exploring new types of translation, which are based exclusively on the use of specialized software; workshops for mastering the practical component of the use of CAT-systems in the solution of translation problems. The possibility of the implementation of experience of universities in Poland, the Czech Republic, and Lithuania at universities is indicated.

Keywords: information technology, translation tools, content, information competence, CAT-system, translator.

УДК 377.35:378

РОЗПОДІЛ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ЗАВДАНЬ ЗА ХАРАКТЕРОМ ТА МІСЦЕМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ІНЖЕНЕРІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

I. М. Буцик, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: i_butsyk@ukr.net

Анотація. У статті розглядаються питання розкриття змісту понять навчальне завдання та задача, визначено та розподілено дослідницькі завдання за характером та місцем навчальної діяльності студентів на лабораторних заняттях, подано характеристику навчально-дослідницьких та науково-дослідницьких завдань відтворювального, евристичного та творчого характерів.

Ключові слова: завдання, задачі, дослідницька діяльність, навчання, інженер, лабораторні заняття.

Актуальність (Introduction). На сьогодні актуальною є підготовка висококваліфікованих фахівців, готових до роботи в умовах виробництва, що постійно розвивається. Згідно європейської та національної рамок кваліфікацій сучасний фахівець має володіти здатністю розв'язувати складні задачі у певній галузі професійної і навчальної діяльності, демонструвати майстерність та новаторство для вирішення складних і непередбачува-

© I. М. Буцик, 2016

них проблем. Зазначене ґрунтується на необхідності оволодіння особистістю фахівця здатностями розв'язувати наявні задачі і проблеми під час здійснення професійної діяльності або організації власного навчання. Тому з метою досягнення більш високої якості підготовки фахівців в державі слід спрямувати зусилля на пошук оптимальних шляхів організації освітніх процесів, в основі яких формування знань, умінь і навичок для ефективного здійснення дослідницької діяльності.

Сучасний інженер аграрного профілю – це висококваліфікований компетентний фахівець з високим рівнем знань, умінь, навичок, професійними та особистісними якостями. Він має бути готовим до підвищення ефективності використання природних ресурсів за умов постійного вдосконалення способів виконання виробничих робіт, інтенсивного та оптимального застосування техніки. Як наслідок невідкладним завданням вищої школи є формування у студентів умінь до проведення різнотипних досліджень, самоосвіти і саморозвитку, що вимагає застосування нових підходів до організації навчання майбутніх фахівців.

Означена проблема безпосередньо торкається і підготовки фахівців для сільськогосподарства, серед яких і інженери аграрного профілю. Це ставить на перший план необхідність підготовки компетентного інженера, здатного виконувати дослідницьку діяльність. Оскільки провідним шляхом навчання особистості є виконання ним різнотипних навчальних завдань, то провідне місце у формуванні дослідницької компетентності фахівця займають безпосередньо дослідницькі завдання. Отже, з метою визначення оптимальних шляхів підготовки компетентних інженерів аграрного профілю, актуальною постає проблема систематизації дослідницьких завдань у у їх професійній підготовці.

Аналіз останніх джерел та публікацій (Analysis of recent researches and publications). На сьогодні в науковій теорії поширені різні погляди стосовно підготовки фахівців в Україні та за її межами, зокрема: теоретичні аспекти професійної підготовки інженерних кадрів займалися О. Антонов, І. Берзькіна, Т. Білоусова, І. Битинас, В. Головка, О. Джеджула, С. Зелінський, Г. Красильникова, Я. Крупський, М. Лазарев, І. Мархель, О. Романовський, О. Сільчук, І. Федосова, Д. Чернишова, М. Шубас; проблеми підготовки технічних і інженерних кадрів для агропромислового виробництва піднімаються в роботах І. Блозви, М. Бондар, О. Вощевської, О. Дьоміна, Н. Івановського, І. Колоска, П. Лузана, В. Лукача, В. Манька, Ю. Нагірного, Л. Павлюк, В. Рябця, І. Угринюка та ін. Проте у зазначених працях здебільшого не вирішується проблема формування дослідницької компетентності інженерів аграрного профілю.

Розв'язання проблеми формування дослідницької компетентності подані у роботах таких науковців: Н. Аксьонова, Б. Ананьєв, А. Багачук, Ю. Бойчук, Л. Борисенко, Т. Бражий, М. Головань, Л. Голуб, С. Грозан, І. Зимня, Ю. Караван, О. Козирєва, Н. Кузьміна, В. Новакова, О. Норкіна, А. Маркова, В. Міхно, Н. Солодюк, Н. Овчарук, Н. Осипова, О. Поментун, Є. Попова, Н. Рибаків, В. Симоненко, Н. Солодюк, О. Ушаков, В. Шадріков, М. Шашкіна, В. Яценко та ін. Проблеми розробки та застосування дослідницьких завдань у навчальній роботі підняті у працях В. Базуріна, С. Бураги, В. Гаврилук, Л. Гусейнової, Т. Ісламишина, А. Леонтовича, І. Лернера, А. Обухова, Ж. Рассказової, А. Рибалка, А. Савенкова, В. Старости, А. Теплицької. Про те, у вказаних працях не вирішується проблема визначення та розподілу навчально-дослідницьких завдань для формування дослідницької компетентності інженерів аграрного профілю.

Мета (Purpose). На даному етапі нашого дослідження метою даної роботи стало визначення та розподіл навчально-дослідницьких завдань як одних із основних елементів методичної системи навчання інженерів аграрного профілю.

Методи (Methods). Теоретичні: вивчення та аналіз педагогічної та мовної літератури, наукових статей та дисертацій з питань формування дослідницької компетентності та класифікацій навчально-дослідницьких завдань; класифікація та систематизація теоретичних даних; аналіз поняття «завдання» та «задачі».

Результати (Results). Сучасна підготовка фахівців в нашій державі здійснюється

у межах лекційно-семінарської системи навчання, до складу якої включені і лабораторні заняття. Лабораторне заняття – вид навчальних занять, при якому студент під керівництвом викладача формує знання, уміння і навички на основі виконання ним лабораторних завдань з використанням лабораторного устаткування, обладнання, інструментів, вимірювальної апаратури, методики досліджень тощо. Загальною метою лабораторних занять у підготовці інженерів аграрного профілю є формування у студентів знань, умінь і навичок щодо підготовки та експлуатації техніки.

На сьогодні до основних завдань лабораторних робіт як форми навчання та виду навчальних занять відносять:

- 1) закріпити та розширити знання, що були сформовані на попередніх заняттях;
- 2) сформувані професійні уміння та навички;
- 3) розвинути пізнавальні та конструкторські здібності, технічне мислення та професійний інтерес;
- 4) сформувані дослідницькі уміння та навички;
- 5) розширити у студентів науковий світогляд;
- 6) сформувані професійні якості, самостійність, професійну культуру та творчість.

Однією із сучасних вимог до підготовки фахівця є володіння ним здатностями розв'язувати складні професійні задачі та проблеми, і бути готовим до постійного навчання. Сучасний фахівець-професіонал техніко-технологічного спрямування має володіти здатностями щодо проведення певних досліджень, серед яких: дослідження і проектування систем та технологічних процесів; комплектування виробничо-технічної бази; дослідження та налагодження виробництва тощо. Тому з цією метою у вищій освіті безпосередньо застосовують лабораторні заняття.

Залежно від поставленої мети та характеру роботи студента лабораторні роботи у вищих навчальних закладах поділяють на репродуктивні та дослідні. Сьогоднішня практика показує, що характер навчальної діяльності студентів на лабораторному занятті поєднує у собі і репродуктивну і дослідницьку компоненти навчального процесу, при чому основною метою лабораторних занять лишається формування дослідницької компетентності майбутнього фахівця через виконання ним дослідницьких завдань.

На сьогодні дослідницьку діяльність у навчанні розглядають дещо по-різному. А. Обухів дослідницьку діяльність розглядає як творчий процес спільної діяльності двох суб'єктів з пошуку рішення невідомого, в ході якого здійснюється трансляція культурних цінностей, результатом якої є формування світогляду [5, С. 17]. Савенков А. дослідницьку діяльність розуміє як особливий вид інтелектуально-творчої діяльності, породжуваної в результаті функціонування механізмів пошукової активності і будується на основі дослідницької поведінки [9, С. 14]. Леонтович А. вважає, що дослідницька діяльність – це діяльність учнів, пов'язана з вирішенням учнями творчої, дослідницької завдання із заздалегідь невідомим рішенням і передбачає наявність основних етапів, характерних для дослідження в науковій сфері, нормовану виходячи з прийнятих в науці традицій [3].

З метою виокремлення певних видів навчально-дослідницьких завдань спробуємо дати узагальнену характеристику дослідницькій діяльності студентів.

На сьогодні в дослідницьку діяльність осіб, які навчаються, розділяють на два характерних види – навчально-дослідницьку і науково-дослідницьку (А. Леонтович, Е. Обухов, А. Петрова, Ж. Рассказова, Л. Фоміна та ін.). Ці два види діяльності спрямовані на самостійне отримання молодим дослідником (учнем, студентом) нових знань, умінь і навичок, які відрізняються лише характером його дослідницької роботи.

Науково-дослідницька діяльність студентів, згідно поглядів А. Леонтовича і Е. Обухова, спрямована на отримання особистістю знань, умінь і навичок шляхом відкриття нового для науки знання в процесі навчання у закладі освіти [3, 5]. Вона передбачає проведення та планування наукових досліджень, застосування типових і спеціалізованих методів та методик наукових досліджень, вимірювання, реєстрації, узагальнення та інтерпретації результатів наукових досліджень.

Навчально-дослідницька діяльність, на думку науковців, – це діяльність, головною метою якої є формування у студентів знань, умінь та навичок щодо застосування основних теоретичних і емпіричних методів пізнання під час вивчення того чи іншого навчального матеріалу, зокрема: аналізу, синтезу, порівняння, моделювання, індукції, дедукції, вимірювання, формулювання гіпотез тощо [3, 5, 6].

На сьогодні в навчально-методичній літературі та науково-педагогічних працях використовуються два поняття, які визначають виконання студентом або учнем певної навчальної роботи – це «задача» і «завдання». З метою виокремлення певних видів навчально-дослідницьких завдань спробуємо чітко визначитися в цих поняттях.

Згідно із сучасними словниками завдання – те, що наперед визначено або заплановано для виконання; доручення [10, 11, 14]. А задача – це питання, що його розв'язують шляхом обчислень за певною умовою (наприклад, у математиці) [10, 11, 14]. Лернер І вважає задачу специфічним видом завдання поряд з прикладами, вправами, творами тощо [4, С. 21]. Навчальна задача з точки зору системного підходу (А. Теплицька) – це складова педагогічної (навчальної) системи, яка утворена завдяки дидактичній задачі вчителя, конкретним навчальним завданням (запитання, вправи, задачі) чи їх системі та суб'єктам навчальної діяльності (вчитель, учні) [13]. Оскільки навчальні завдання, що використовуються у професійній підготовці інженерів аграрного профілю, переважно передбачають виконання студентом низки окремих поставлених задач, і це підтверджують дослідження науковців [4, 12, 13], ми також вважаємо, що навчальні задачі є складовими навчальних завдань.

Нині в навчально-методичній літературі та науково-педагогічних працях подаються дещо різні думки стосовно виокремлення навчальних завдань для дослідницької роботи. У своїй роботі В. Староста виокремлює навчальні завдання за характером навчально-пізнавальної діяльності: репродуктивні (задачі-приклад, запитання, вправи), частково-продуктивні (тренувальні задачі), продуктивні (пошукові задачі), науково-дослідницькі чи творчі (наукові задачі) [12].

Досліджуючи розвиток дослідницьких умінь майбутніх вчителів математики і фізики В. Базурін виділяє такі види завдань: підготовчі завдання до лабораторних робіт, дослідницькі (аудиторні) завдання до лабораторних робіт, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання [1]. Погоджуючись з думкою науковця вважаємо, що з метою оптимальної побудови методичної системи навчання навчально-дослідницькі завдання доцільно також групувати і за їх місцем виконання.

Навчально-дослідницькі задачі, як складові навчально-дослідницьких завдань С Бурга. класифікує за методами наукового пізнання і дидактичними цілями. Науковець виділяє задачі якісні, розрахункові, і графічні та розділяє їх на такі види [2]:

- на дослідження відмінності між моделлю та її реальним прообразом (об'єктом, явищем, процесом);
- на дослідження або пояснення відомих фактів та положень за допомогою готових моделей;
- на формулювання висновків із спостережень та експериментів;
- на перевірку гіпотез;
- на розробку моделі експерименту;
- на добір засобів вимірювання;
- на побудову моделі (ідеальної);
- на висунення припущень і формулювання гіпотез;
- на комплексне застосування методу гіпотез;
- на комплексне застосування експериментального методу.

На основі виділених рівнів складності інтелектуальних операцій А. Рибалком розроблена систематизація навчальних дослідницьких задач (для вивчення фізики) у межах окремого блоку навчального матеріалу [7, 8]:

- першого рівня складності: дослідження відмінностей між моделями та їх реаль-

ними прообразами; дослідження на основі готових моделей (відомих положень, правил, фактів, законів; відомих математичних співвідношень; графіків);

- другого рівня складності: дослідження на формулювання висновків із спостережень та експериментів; дослідження на перевірку або доведення гіпотез;

- третього рівня складності: дослідження на висування припущень і формулювання гіпотез; дослідження на побудову ідеальної моделі (графічної, аналітичної); дослідження на добір засобів вимірювання; дослідження на розробку моделі експерименту.

- четвертого рівня складності: на комплексне застосування основних методів пізнання у фізиці (теоретичних, емпіричних).

На основі вище проведеного аналізу сучасних класифікацій навчально-дослідницьких завдань та спираючись на виділені у робочих програмах завдання та структури навчальних дисциплін у професійній підготовці інженерів аграрного профілю нами було розподілено навчально-дослідницькі завдання для лабораторних занять за характером навчальної діяльності студентів:

1) Відтворювальні завдання (репродуктивні, реконструктивні) передбачають формування у студентів знань, умінь і навичок щодо здійснення дослідницьких дій та операцій за зразком і алгоритмом під час вивчення питань експлуатації техніки; налаштування та ремонту техніки; виконання правил техніки безпеки та охорони праці; управління організацією виробництва; читання, використання та підготовки технічної та технологічної документації.

2) Евристичні завдання передбачають формування у студентів знань, умінь і навичок щодо знаходження нових раціоналізаторських способів вирішення професійних дослідницьких завдань.

3) Творчі завдання передбачають формування у студентів дослідницьких умінь і навичок щодо конструювання, раціоналізаторства, винахідництва, використання дослідницьких знань та умінь для оволодіння новими знаннями та вміннями,

Науково-дослідницькі завдання доцільно розділити на такі групи:

1) Відтворювальні завдання – проведення та планування досліджень; застосування типових і спеціалізованих методів та методик; вимірювання, реєстрації, узагальнення та інтерпретації результатів дослідження у напрямках експлуатації техніки, налаштування, ремонту та конструювання техніки; роботи на лабораторному і дослідно-промисловому обладнанні, стендах, тренажерах, установках, апаратах та інших технічних засобах, а також проведення їх налаштування.

2) Евристичні завдання передбачають формування у студентів умінь і навичок щодо висування припущень і формулювання гіпотез дослідження, побудови та удосконалення експериментальних та дослідних моделей; дослідження на добір та удосконалення засобів вимірювання, оцінювання та фіксації результатів тощо.

3) Творчі завдання передбачають формування у студентів умінь і навичок щодо конструювання, раціоналізаторства, винахідництва, використання дослідницьких знань у здійснення науково-дослідної роботи.

Навчальна робота студентів у вищому навчальному закладі проходить поетапно. Вона відбувається безпосередньо і в лабораторії, і поза її межами. Спираючись на зазначене навчальні, навчально-дослідницькі та науково-дослідницькі завдання слід розділити за місцем їх виконання, зокрема на:

1) завдання для підготовки до лабораторної роботи;

2) завдання для самостійної роботи на лабораторному занятті (відповідно до порядку виконання): відтворювальні, евристичні і творчі.

3) завдання для поглиблення та закріплення знань, умінь і навичок з теми.

Слід наголосити, що завдання, які мають виконувати студенти на лабораторному занятті характеризуються різним операційно-діяльнісним характером, наприклад, можуть бути письмовими або усними, обов'язковими або рекомендованими для виконання. Набутий нами у багаторічній практиці досвід проведення навчальних занять дозволив ввес-

ти символічні позначення навчальних, навчально-дослідницьких та науково-дослідних завдань з метою кращого розуміння студентами сутності того чи іншого завдання. Вказані символічні позначення вказувалися у методичних вказівках у кінці кожного завдання, наприклад:

- завдання обов'язкове для виконання (символічне позначення – «!»), метою його є формування у студентів необхідних знань та умінь для подальшого навчання та професійної діяльності;
- завдання рекомендоване для виконання (символічне позначення – «+»), метою його є формування у студентів поглиблених знань та умінь з даної теми;
- завдання підготовче (символічне позначення – «*»), метою його є попереднє формування базових, необхідних для вивчення даної теми знань та умінь;
- усне завдання (символічне позначення – «У») – завдання, яке необхідно виконувати в усній формі (читати, промовляти, завчати тощо);
- письмове завдання (символічне позначення – «П») – завдання, яке необхідно виконувати письмово у робочих зошитах;
- відтворювальне завдання (символічне позначення – «В») – передбачає здійснення дій за певним зразком, усвідомлення, завчання та повторення вивченого, розв'язування типових завдань, виконання тренувальних дій тощо;
- реконструктивне завдання (символічне позначення – «Р») – передбачає роботу студента, яка характеризується обов'язковим осмисленням, аналізом та частковою самостійною інтерпретацією отриманих знань, використання умінь у дещо змінених умовах (власна інтерпретація певних особливостей, подання характеристик, креслення узагальнених власноруч схем тощо);
- евристичне завдання (символічне позначення – «Е») передбачає вирішення проблемних (невдомих раніше) завдань для отримання нової інформації, здійснення аналізу, структурування і використання отриманої інформації в нових ситуаціях, надання пропозицій щодо вирішення тієї чи іншої проблеми (наприклад, удосконалення схеми, моделі тощо)
- творче завдання (символічне позначення – «Т») – передбачає здійснення студентом творчої роботи і характеризується створенням чогось нового, що не мало аналогів у відомій йому практиці (наприклад, запропонувати власну авторську модель тощо).

Наприклад під час вивчення майбутніми інженерами лісового та садово-паркового господарства дисципліни «Механізація лісогощарських робіт» студенти отримують завдання із символічними позначеннями: «Ознайомитися із сучасними плугами, призначеними для часткового обробітку ґрунту на зрубках та площах із різними ґрунтами, встановити їх конструктивні особливості та відмінності, визначити та описати їх переваги та недоліки (! П Е)». Таке завдання є обов'язкове для виконання, письмове, евристичне: студент має обов'язково його виконати у письмовій формі з поданням власних аргументованих висновків щодо поставленого питання.

Висновки і перспективи (Discussion). На даному етапі нашого дослідження нами було поставлено завдання щодо визначення та розподілу навчально-дослідницьких завдань як одних із основних елементів методичної системи навчання інженерів аграрного профілю. У результаті проведеного дослідження було визначено та розподілено дослідницькі завдання за характером та місцем навчальної діяльності студентів на лабораторних заняттях до яких увійшли навчально-дослідницькі та науково-дослідницькі завдання відтворювального, евристичного та творчого характерів. Також з метою кращого розуміння студентами сутності того чи іншого навчального завдання запропоновано використання символічних позначень цих завдань.

Спираючись на отримані результати досліджень, вважаємо пріоритетним напрямом подальшої роботи є вивчення проблеми оптимального застосування дослідницьких завдань в навчальному процесі.

Список використаних джерел

1. Базурін В. М. Розвиток дослідницьких умінь майбутніх учителів математики і фізики у процесі навчання технологій обробки графічної інформації / В. М. Базурін [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://intkonf.org/bazurin-vm-rozvitok-doslidnitskih-umin-maybutnih-uchiteliv-matematiki-i-fiziki-u-protsesi>.
2. Бурага С. М. Активізація творчого потенціалу учнів шляхом розв'язання дослідницьких та експериментальних задач з використанням інформаційних технологій на уроках фізики / С. М. Бурага [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sichneva2016.jimdo.com/главная/3-фізика-та-математика/3-1-бурага>
3. Леонтович А. В. Учебно-исследовательская деятельность школьника как модель педагогической технологии / А. В. Леонтович // Народное образование. – 1999. – № 10. – С. 152-158.
4. Лернер И. Я. Проблемное обучение / И. Я. Лернер. – М.: Знание, 1974. – 64 с.
5. Обухов А. С. Исследовательская деятельность как возможный путь вхождения подростка в пространство культуры / А. С. Обухов // Школьные технологии. – 2001. – № 5. – С. 46-48.
6. Рассказова Ж. В. Дослідницька діяльність молодших школярів як компонент процесу навчання в умовах загальноосвітньої організації // Молодий вчений / Ж. В. Рассказова. – 2014. – №4. – С. 1080-1082.
7. Рибалко А. В. Систематизація навчальних дослідницьких задач за рівнями складності розумових операцій // Нова педагогічна думка / А. В. Рибалко. – Рівне: РОІППО. – 2004. – № 2. – С. 38-42.
8. Рибалко А. В. Методологічний підхід до класифікації дослідницьких задач за їх дидактичними цілями // Вісник Житомирського педагогічного університету. – Випуск 14 / А. В. Рибалко. – 2004. – С. 91-94.
9. Савенков А. И. Психологические основы исследовательского обучения школьников: Физика: проблемы преподавания / А. И. Савенков. – 2007. – № 3. – С. 14-24.
10. Словник української мови: Академічний тлумачний словник (1970-1980) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/zadacha>.
11. Словопедія: літературне слововживання [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://slovopectia.org.ua/32/53399/30829.html>.
12. Староста В. І. Навчальне завдання як поняття дидактики / В. І. Староста [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/6036/1/6036/1>.
13. Теплицька А. О. Задача як вид навчального завдання у процесі математичної підготовки майбутніх учителів // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля / серія «педагогіка і психологія» / педагогічні науки. 2015. № 2 (10) / А. О. Теплицька [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://duan.edu.ua/uploads/vidavnitstvo-15-16/14719.pdf>.
14. Укрліт.org: Український публічний електронний словник [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukrlit.org/slovnuk/zavdannja>.

References

1. Bazurin, V. M. (2016) Rozvytok doslidnyczykh umin majbutnix uchyteliv matematyky i fizyky u procesi navchannya tekhnologij obrobky grafichnoyi informaciyi [The development of research skills of future teachers of mathematics and physics in learning technologies for processing graphic data] [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: <http://intkonf.org/bazurin-vm-rozvitok-doslidnitskih-umin-maybutnih-uchiteliv-matematiki-i-fiziki-u-protsesi>.
2. Buraga, S. M. (2016) Aktyvizaciya tvorchogo potencialu uchniv shlyaxom rozvyazannya doslidnyczykh ta eksperymentalnykh zadach z vykorystannyam informacijnykh texnologij na urokax fizyky [Enhancing the creative potential of students through research and solving experimental problems using information technology for physics lessons] [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: <http://sichneva2016.jimdo.com/glavnaya/3-fizyka-ta-matematyka/3-1-buragajavascript:void>.

3. Leontovych, A. V. (1999) Uchebno-yssledovatelskaya deyatelnost shkolnyka kak model pedagogicheskoy tekhnology [Teaching and research activities of the student as a model of educational technology] Narodnoe obrazovaniye. 10, 152-158.
4. Lerner, Y. Ya. (1974) Problemnoe obuchenye [Problem learning] M.: Znanye, 64.
5. Obukhov, A. S. (2001) Yssledovatelskaya deyatelnost kak vozmozhnyy put vkhozhdenyya podrostka v prostranstvo kulturni [Research activities as a possible way of entering into the space teen culture] Shkolnie tekhnology. 5, 46-48.
6. Rasskazova, Zh. V. (2014) Doslidnyczka diyalnist molodshyx shkolyariv yak komponent procesu navchannya v umovakh zagalnoosvitnoyi organizaciyi [The research activities of primary school children as part of the learning process in terms of general] Molodyj vchenyj 4, 1080-1082.
7. Rybalko, A. V. (2004) Systematyzaciya navchalnyx doslidnyczkykh zadach za rivnyamy skladnosti rozumovykh operacij [Organizing educational research problems by levels of complexity of mental operations] Nova pedagogichna dumka. 2, 38-42.
8. Rybalko, A. V. Metodologichnyj pidxid do klasyfikaciyi doslidnyczkykh zadach za yikh dydaktychnymy cilyamy [The methodological approach to the classification of research tasks for their didactic purposes] Visnyk Zhytomyrskogo pedagogichnogo universytetu, 14, 91-94.
9. Savenkov, A. Y. (2007) Psykholoicheskye osnovi yssledovatelskogo obuchenyya shkolnykov. [Psychological bases of research student learning] Fyzyka: problemy prepodavannya. 3, 14-24.
10. Slovnyk ukrayinskoyi movy: Akademichnyj tlumachnyj slovnyk (1970-1980) [Dictionary of the Ukrainian language] [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: <http://sum.in.ua/s/zadacha>.
11. Slovopediya: literaturne slovovzhyvannya [Slovopediya: literary usage] [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: <http://slovopedia.org.ua/32/53399/30829.html>.
12. Starosta, V. I. (2016) Navchalne zavdannya yak ponyattya dydaktyky [Educational task as didactic concept] [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/6036/1/6036/1>.
13. Teplyczka, A. O. (2015) Zadacha yak vyd navchalnogo zavdannya u procesi matematychnoyi pidgotovky majbutnikh uchyteliv [The problem is a type of learning task in the mathematical training of future teachers] Visnyk Dnipropetrovskogo universytetu imeni Alfreda Nobelya / seriya «pedagogika i psykologiya» / pedagogichni nauky. 2 (10) [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: <http://duan.edu.ua/uploads/vidavnitstvo-15-16/14719.pdf>.
14. Uklit.org: Ukrayinskyj publichnyj elektronnyj slovnyk [Ukrainian public electronic dictionary] [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: <http://ukrlit.org/slovnyk/zavdannya>.

РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ ЗАДАНИЙ ПО ХАРАКТЕРУ И МЕСТУ УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ ИНЖЕНЕРОВ АГРАРНОГО ПРОФИЛЯ

И. М. Буцык

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы раскрытия содержания понятий учебная задача и задание, определены и распределены исследовательские задачи по характеру и месту учебной деятельности студентов на лабораторных занятиях, дана характеристика учебно-исследовательских и научно-исследовательских заданий воспроизводственного, эвристического и творческого характеров.

Ключевые слова: задание, задача, исследовательская деятельность, обучение, инженер, лабораторные занятия.

THE DISTRIBUTION OF RESEARCH TASKS ON NATURE AND THE PLACE OF EDUCATIONAL ACTIVITY IN VOCATIONAL TRAINING OF AGRICULTURAL ENGINEERS PROFILE

I. M. Butsyk

Abstract. The article discusses the disclosure of the content of the concept learning task have been identified and allocated research tasks on nature and the place of educational activity of students in laboratory classes, the characteristic educational and scientific-research problems of the reproductive, heuristic and creative characters.

Keywords: task, research activities, training, engineer, laboratory classes.